

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği

Aynur Turan

(əvvəli ötən sayımızda)

Şimşəklər çinartək sançılıb yərə,
Düşmənin gözündə dirşəkdi hər dağ.
Babalar atını sürüb gedibdi,
Qayalar boylanıb qalıbdır ancaq.
Oğlu-Şah İsmayıl Xətai adlı,
Ağ atlı oğlan var, atı qaradlı;
Bir də Suraxanı atasəgahi var,
Bir də Misri qılınc, bir də Çənlibel;
Bir də "Heydərbaba" yazılmış bir dil.
Torpağı ot deyil, kişi göyərdən.
Vətən... vətən!

Sabir Rüstəmxanlının vətənimizə sevgisi, vətənə, millətə olan məhəbbəti onun bütün misralarından, şeirlərindən, ümumiyyətlə hər kəlməsindən süzülüb ağ vərəqlərə tökülür. Onun hər bəndi, hər kəlməsi vətən qoxuyur. Sabir yaradıcılığı başdan-ayağa vətənə həsr olunur desək yanlışdır. Böyük şairin "Qəhrəman ana", "Qəhrəman oğul", "Ruhumuz sərhədsiz olduğu üçün", "Tarixi yaradanlar", "Doğmalıq...", "Bu yurd mənə tanış gəlir", "Qopuz səsi, Şaman duası" şeirlərindən vətənə sevgi, vətənə bağlılıq, vətənə olan dərin duyğular süzülüb gəlməkdədir. Bu şeirlərdə Vətənin qədim, ulu keçmişi, xalqın mənəviyyəti, millət kimi formalaşmasında keçdiyi mərhələlər qürurla, yanğıyla misra qatarına düzülüb. Şairin şeirlərində bəzən yağlı düşmənlərimizlə bərabər sapı özümüzədən olan nadanlarımız da qınaq hədəfinə çevrilir. Onun əsərlərində tariximizi saxtalaşdıranların layiqli cavabı verilir.

Vaxt olub ki, öz gülləmiz
Gözümüzə tuşlanıb,
Öz zəmimiz əlimizlə
Biçilməmiş xışlanıb,
Pisliyimiz düşməne xoş!
Daima alqışlanıb;
Mən də elə sənin kimi
Öz-özümə qəniməm,
Öz nəfəsimlə talan olub
Öz yatarım, xəzinəm...
...Aman, durna, dimdiyini
Öz başında sınama,
Sən gücünü yurddaşında,
Qardaşında sınama!..

S.Rüstəmxanlının əsərlərinin əsas motivi vətənpərvərlik ruhu, əzmkarlıq, ruh yüksəkliyi. Hər bir şeirdə milli qürur, vətənə məhəbbət və vətənə məhəbbətə çağırış açıq şəkildə görünməkdədir.

Babalarn igid ruhu dirildi,
Qisas deyir türk yaddaşı-şanımlar.
Ömür bizə vətən üçün verildi,

dər təvazökardır, məğrur və başı ucadır. Şeir ürəyin, beynin kardiogramıdır. Şeir yalnız ürəyin yox, həm də ömrün çövhəridir. S.Rüstəmxanlının kitablarında yalnız bircə ömrün deyil, nəsillər və əsrlər ömrünün cövhəri verilmişdir. Xoşbəxt o şairdir ki, xalqını təmsil edə bilir, bu halda onun ilham vergiləri yalnız özünün deyil, bütün ulusun, yurdun mənəvi kardiogramına çevrilir. Şeir və dastanların çoxu əsrimizin son rübündə yazılsa da, ehtiva, dairəsi çox böyük, çox əzəmətlidir.

I aparıcı: Sabir Rüstəmxanlı bizim XX əsr şeirimizdə bir məktəbdir. Amma bu məktəbin özünün də məxsus olduğu

ridir, düşüncə şairidir. Şeirlərinin mayası, qayəsi, qələmindən süzülən misralarının ərşarğacı fikirdən yoğrulub, fikirdən toxunub. Şair elə bir şey yazmayıb ki, dünən çəpikdə, alqışda çimən misralar bu gün xəcalət tərinə çevrilsin, müəllifinə əzab-əziyyət versin, peşmançılıq gətirsin. Sabir Rüstəmxanlının poeziyasında qınanılması bircə misra belə yoxdur. Onun dərdi elin dərdinə tən olubdur həmişə. Şair ürəyində eli boyda, özü boyda qəm yükü gəzdiribdir, yorulmayıbdır. Bu qəm yükündən usanmadan, yorulmadan, bezmədən çiyinlərinə alıb. Elin yolunda yanıb, elin pervanəsinə dönübdür.

Biz işıq yolçusuyuq,
məqsəd-işiq,
Biz olan yerdə olur
zülmet- işiq.
Ruh- işiq,
Məslək -işiq,
Qeyrət- işiq,
Güc-ışiq,
Qüvvət-ışiq,
Cürət-ışiq.
O könüldən ki, keçir,
Eşq ilə qeyrət damarı
Orda öz bayrağını
asdı işiq.

Atalardan bizə mirasdı işiq.
B. Vahabzadə

Dünyada ilk qədəmlərimizi atarkən doğulduğumuz torpağın adı bizim hələ sadə, təfəkkürü-

Ömür kitabına poeziya yazılan şair Sabir Rüstəmxanlı

Qurban getsək halal olsun qanımız...

Mənim yoluma bax, əzəldən haqlı,
Haqqı gücsüz bilib gülmək günahdı,
Gələcək cəzanı çəkməyin vaxtı,
Hesabı axırda kəsən millətəm!..

Bəzən Şairin öz qəlbi ilə söbəti də vərəqlər üzərinə tökülür.

Şairlik nəyimə gərəkdir?

Deyim!

Şeirdə təsəlli apamaq üçün.
Təzə söz deməyə gümanım azdı,
azırım köhnəni qorumaq üçün.
Özümü qorumaq odlar içində,
Adımı qorumaq adlar içində,
Mənim bu narahat qəlbim sınımasın
Xoşbəxtlər içində yadlar içində!
Digər şeirinə nəzər salmaq:
Qz ana dilimə, ana sözümə
Bir təzə kəlməyə qoşula bilsəm;
Sinəmə səpələn od yağışında-
Yad sözlər, yad ruhdan yaşına bilsəm,
Demək çiçəklənən cavan budağam,
Mən söz əsgəritək yaşayacağam!

Görkəmli şair həyatın bütün səslərinə, bütün çağırışlarına ca-

Dünyada ilk qədəmlərimizi atarkən doğulduğumuz torpağın adı bizim hələ sadə, təfəkkürümüzdə Vətən mənasındadır. Sonra bu ad məktəb dəftərimizin üstünə yazılır, məktublarımızın üstündə bir ünvan kimi dünyanı dolaşır. Daha sonralar ömür pasportumuza yazılaraq bütün həyat boyunca bizimlə birgə yaşayır. S.Rüstəmxanlı da ədəbiyyatımıza, poeziyamıza öz imzası, adı, soyadı ilə yazıldı. Şanla-sanballa yazılan bu imza poeziyamıza silinməz möhür vurdu və daha neçə-neçə əsərlər yazıldıqca da, vurulacaq... Ürəyinizə hərarət, qələminizə bərəkət, gözəl şairimiz. Yaşayın və yaradın!..

vab verən əsil şairdir. O, ahəngini Azərbaycanın dahi şairlərinin ahəngindən götürmüş bir şairdir. S.Rüstəmxanlı hardasa Səməd Vurğun, Şəhriyar, Rəsul Rza kimi yaxın, Mirzə Ələkbər Sabir, M.Füzuli, Nəsimi kimi "uzaq" sələflərindən, Bəxtiyar Vahabzadə tək çağdaşlarından təsirlənib qüvvət almış, öz yaşadığının çoxunu tezliklə arxada qoyub ən yeni Azərbaycan türk poeziyasının ön atəş xəttinə çıxma bilməşdir. Nəfəsindəki qəhrəmanlıq yanğısının tütüsüz alovuna baxmayaraq bu poeziya nə qe-

daha böyük müqəddəs məktəbi var. Bu, bəxtsiz şairimiz Məhəmməd Hadi ilə başlanan milli poeziya məktəbimizdir. Birinci Rus inqilabı bizə mətbuat azadlığı verdi. Bu azadlığın bitirdiyi zərif çiçəklərdən biri Azərbaycan xalqının oyanan milli şüuru idi.

Çəkil torpağımdan, ey yağlı düşmən,
Mən şeytan ümidin üzən millətəm.
Dünyanı üstümə qaldırdın yəqin,
Dünyanın dərdinə dözən millətəm.

Sabir Rüstəmxanlı fikir şai-

Sabir Rüstəmxanlı əqidə şairidir. O, min bir mükafatdan, min bir vəzifədən elin bir "sağ olunu" üstün tutubdur. S.Rüstəmxanlı Nəsimi davamçısıdır. Amalını da ustadından götürüb, çəşməsindən su içibdir. Sözü düzünü deməyi, düşündüyünü dilinə gətirməyi bacarıbdır. Bəli, S.Rüstəmxanlı həqiqəti deməkdən heç vaxt çəkinməyibdir. O, aydın sabahlara işıq yolçusu, nur yolçusudur.

müzdə Vətən mənasındadır. Sonra bu ad məktəb dəftərimizin üstünə yazılır, məktublarımızın üstündə bir ünvan kimi dünyanı dolaşır. Daha sonralar ömür pasportumuza yazılaraq bütün həyat boyunca bizimlə birgə yaşayır. S.Rüstəmxanlı da ədəbiyyatımıza, poeziyamıza öz imzası, adı, soyadı ilə yazıldı. Şanla-sanballa yazılan bu imza poeziyamıza silinməz möhür vurdu və daha neçə-neçə əsərlər yazıldıqca da, vurulacaq... Ürəyinizə hərarət, qələminizə bərəkət, gözəl şairimiz. Yaşayın və yaradın!..

I aparıcı: Qoy ilham pəriniz sizi müjdələsin yeni-yeni şeirlərə, pıçıldasın qulağınıza misraları, bəndləri. Tanrı sizi və sizin simanızda vətən övladlarını qorusun.

Biz tarixi yorub gəldik
Keçdik uzun yolları,
Üç qitəni qucaqladı
Türkün açıq qolları.
Hər ocaqda işiğımız,
Hər zirvədə qalamız.
Biz allahın balasıyıq,
Tarix bizim balamız.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunur